

نقش ویژگی‌های جمعیت شناختی بر رفتار غیراخلاقی حسابداران و ابعاد روان‌شناختی در خلال ایجاد حساب‌های اجتماعی

علی اکبر ارجمند نیا^۱، سارا اعتمادی عیدگاهی^۲

^۱ دانشیار و عضو هیئت علمی دانشکده روانشناسی دانشگاه تهران

^۲ دانشجوی دکتری حسابداری دانشگاه تهران (نویسنده مسئول)

چکیده

اخلاق یکی از ارکان جدایی‌ناپذیر از زندگی انسان‌هاست و نادیده گرفتن آن منجر به صدمات زیادی شده است. حسابداری نیز از این قاعده مستثنا نبوده و بروز بحران‌های مالی و مقصر شناخته شدن حسابداران خلأ اخلاق در حرفه را پررنگ تر کرده است. هدف از پژوهش حاضر بررسی عوامل تأثیر گزار بر رفتار غیراخلاقی حسابداران در خلال ایجاد حساب‌های اجتماعی (شامل حساب‌سازی و پنهان‌سازی حقایق) با توجه به جنبه‌های روان‌شناختی می‌باشد. نوع تحقیق بر اساس هدف، کاربردی محسوب می‌شود. جامعه آماری این پژوهش، دانشجویان و شاغلین حرفه حسابداری با سطوح متفاوتی از دانش و تجربه در کل ایران می‌باشد و به علت گستردگی جامعه مورد بررسی، با استفاده از فرمول کوکران نمونه آماری به تعداد ۳۸۴ نفر در نظر گرفته شده که از طریق نمونه‌گیری تصادفی و در دسترس انتخاب گردیده است. داده‌های مورد نیاز از طریق پرسشنامه در سال ۱۳۹۷ جمع‌آوری شده است. یافته‌های پژوهش بیانگر آن است که از بین ویژگی‌های جمعیت شناختی سن و سطح تحصیلات با حساب‌سازی، عدم پابندی به اخلاق، توجیه و بهانه‌تراشی رابطه مثبت و معناداری دارند. به‌علاوه بین سطح تحصیلات با پنهان‌سازی و احساس گناه رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد در حالی که بین سن و سطح تحصیلات با عدم پابندی به اخلاق رابطه منفی و معناداری گزارش شد و مشخص شد بین میزان تجربه کاری با رفتار غیراخلاقی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج نشان می‌دهد که زن‌ها احساس گناه بیشتری دارند و پنهان‌سازی در آن‌ها بیشتر است. همچنین عدم پابندی به اخلاق و رفتار غیراخلاقی در زن‌ها کمتر از مردان گزارش شد.

واژه‌های کلیدی: ویژگی‌های جمعیت شناختی، رفتار غیراخلاقی حسابداران، ابعاد روان‌شناختی، ایجاد حساب اجتماعی، حساب‌سازی

مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی

دوره ۶، شماره ۱، بهار ۱۳۹۹، صفحات ۳۵-۲۲